

महाराष्ट्र शासन
आरोग्य सेवा आयुक्तालय,
पुणे कार्यालय, पुणे-४११००१

संचालक, आरोग्य सेवा दुरध्वनी क्रमांक (वै) कार्यालय दुरध्वनी	२६१२२२५६ (वै) २६१२४२९९ (का) २६१२५७९२ (का)	संचालक, आरोग्य सेवा-२ पुणे नवीन मध्यवर्ती इमारत, पहिला मजला, पुणे-४११००१. ई मेल आयडी jtdhdesk53a@gmail.com
आरोग्य सेवा	जा.क्र संआसे/आस्था/कक्ष-५२ अ/ आ.क/ आरोग्य निरीक्षक पदभरती / मार्गदर्शक सूचना /२०२४ दिनांक २०/२/२०२४ ५०४ - ८०६३	

प्रति,

- १) सहसंचालक, आरोग्य सेवा,
(हिवताप, हृत्तीरोग व जलजन्यरोग) पुणे- ६
- २) उपसंचालक,
आरोग्य सेवापरिमंडळ सर्व.

विषय- आरोग्य कर्मचारी पुरुष, आरोग्य निरीक्षक, आरोग्य पर्यवेक्षक
पदभरतीसाठी स्वच्छता निरीक्षक या अभ्यासक्रमाची मान्यता प्राप्त
संस्थांची यादी तपासून त्यानुसार उचित कार्यवाही करणेबाबत.

संदर्भ- मा. आयुक्त यांची मान्य टिप्पणी दिनांक . १९ / २ /२०२४

उपरोक्त संदर्भीय विषयास अनुसरून आरोग्य कर्मचारी पुरुष, आरोग्य निरीक्षक, आरोग्य पर्यवेक्षक या पदासाठी स्वच्छता निरीक्षक हा कोर्स आवश्यक आहे. सदर पदाचे सेवा प्रवेश नियमानुसार माध्यमिक शाळांत परीक्षा बारावी विज्ञान शाखेतून उत्तीर्ण असावा, तसेच त्याने स्वच्छता निरीक्षक हा कोर्स महाराष्ट्र शासनाच्या आरोग्य व कुटुंब कल्याण प्रशिक्षण केंद्र अथवा पी एच आय नागपूर येथून वैद्यकीय मूलभूत प्रशिक्षण कोर्स पूर्ण केलेला असावा अथवा केंद्र शासनाच्या आरोग्य व कुटुंब कल्याण विभागाने मान्यता दिलेल्या संस्थेमधून तो पूर्ण केलेला असावा अथवा समकक्ष अभ्यासक्रम उत्तीर्ण केलेला असावा.

त्या अनुषंगाने सदरचा कोर्स चालविणार्या मान्यताप्राप्त संस्थांची निवड करताना खालील प्रमाणे खालील प्रमाणे दिलेल्या सूचनेनुसार कार्यवाही करावी.

१. महाराष्ट्र शासन आरोग्य विभागाच्या आरोग्य व कुटुंब कल्याण प्रशिक्षण संस्था तसेच पीएचआय नागपूर या संस्थेमधून आरोग्य कर्मचारी यांचेसाठी निश्चित केलेला वैद्यकीय मूलभूत प्रशिक्षण कोर्स हा पूर्ण केलेला असावा. यामध्ये विभागामध्ये कार्यरत असलेले आरोग्य कर्मचारी की जे बारावी सायन्स उत्तीर्ण उमेदवार हे पदासाठी पात्र ठरू शकतात.
२. केंद्र शासनाच्या आरोग्य व कुटुंब कल्याण विभागाच्या एन आय पी एच टी आर (नेशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ पब्लिक हेल्थ अँड ट्रेनिंग अँड रिसर्च) या संस्थेमधील स्वच्छता निरीक्षक या पदाचा कोर्स केलेला असल्यास तो ग्राह्य धरण्यात यावा. एन आय पी एच टी आर या संस्थेची महाराष्ट्रातील पनवेल येथे एकच शाखा आहे.
३. समकक्ष या सदराखालील महाराष्ट्र शासनाने मान्यता दिलेल्या संस्थेमध्ये सदरचा कोर्स पूर्ण केलेला असावा. यामध्ये खालील संस्थांचा समावेश होतो.
 - a). शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेमध्ये हा कोर्स पूर्ण केलेला असल्यास तो ग्राह्य धरण्यात यावा. राज्यामध्ये तीन शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेमध्ये हा कोर्स सध्या चालू आहे याची नावे खालील प्रमाणे.
 १. शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था. मुळुंड. मुंबई.
 २. शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, उपरी तालुका नांदेड.
 ३. प्रायव्हेट इंडस्ट्रियल ट्रेनिंग इन्स्टिट्यूट नागपूर.
 - b) महाराष्ट्र शासनाने कौशल्य विकास मोहिमे अंतर्गत शासन निर्णय दिनांक २५/८/२०२३ अन्वये १६ संस्थांना तर शासन निर्णय दिनांक १५/२/२०२४ अन्वये ५९ संस्थांमध्ये हा अभ्यासक्रम शिकवला जातो. या सर्व संस्था मान्यता प्राप्त आहेत या संस्थांचे शासन निर्णय सोबत जोडलेले आहेत.
 - c.) All India institute of local self government या संस्थेकडील एकूण 30 संस्था पैकी महाराष्ट्र राज्यातील औरंगाबाद मुंबई, कोल्हापूर, नागपूर, नाशिक, नवी मुंबई, पाटण, पुणे, सोलापूर येथे आहेत. तर उर्वरित राज्याबाहेर आहेत. या संस्थेला दिनांक १९/११/१९५८ च्या शासन निर्णयानुसार मान्यता आहे सदरचे शासन निर्णय सोबत जोडलेले आहेत. (सोबत यादी संलग्न)

d). याव्यतिरिक्त काही संस्था मधून उमेदवारांनी प्रमाणपत्र धारण केलेले आहे. त्या उमेदवारांनी ज्या संस्थेमध्ये अभ्यासक्रम पूर्ण केलेला आहे त्या संस्थेला केंद्र अथवा महाराष्ट्र शासनाच्या ज्या विभागाची मान्यता आहे त्या शासन निर्णयासह संबंधीत उमेदवाराने पुरावा सादर करणे आवश्यक राहील याबाबत निवड सामितीने पडताळणी करूनच निर्णय घ्यावा व यासंबंधी समितीस काही अडचण उदभवल्यास सहसंचालक, आरोग्य सेवा (हिवताप, हत्तीरोग व जलजन्य रोग) पुणे-१ या कार्यालयाचे लेखी मार्गदर्शन प्राप्त करून पुढील कार्यवाही करावी.

वरील सर्व सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करून सदरची पदभरती ही 100 टक्के पारदर्शक राहील याबाबत दक्षता घेण्यात यावी.

(डॉ.राधाकिशन पवार)

सहसंचालक, आरोग्य सेवा

(हिवताप, हत्तीरोग व जलजन्यरोग पुणे) १

प्रत कार्यवाहीसाठी.

सहाय्यक संचालक, आरोग्य सेवा (हिवताप) सर्व

जिल्हा आरोग्य अधिकारी.... सर्व

३) जिल्हा हिवताप अधिकारी... सर्व

प्रत माहितीस्तव सविनय सादर.

१). मा. संचालक आरोग्यसेवा आयुक्तालय मुंबई/ पुणे.

२). मा. आयुक्त आरोग्य सेवा,आयुक्तालय मुंबई.

३). मा. अप्पर मुख्य सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय,मुंबई.

सन २०२३-२४ या शैक्षणिक वर्षापासून महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळाचे पॅरामेडिकल गटातील प्रमाणपत्र अभ्यासक्रमाच्या नवीन/ अधिकच्या तुकड्यांना स्वयंअर्थसहाय्यित तत्वावर सुरु करण्यास मान्यता देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : व्हीओसी-२०२३/प्र.क्र.४५/उद्योजकता,
मंत्रालय मुख्य इमारत (खोली क्र.२०४), २ रा मजला,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : २५ ऑगस्ट, २०२३

वाचा:

- १) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन शुद्धीपत्रक क्रमांक: व्हीओसी-२०१२/ ५९१/ प्र.क्र.२४५(क)/व्यशि-४, दि. १६ जानेवारी, २०१३
- २) महाराष्ट्र शासन राजपत्रात दि. २० जानेवारी, २०२२ रोजी प्रसिद्ध झालेला महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळ अधिनियम, २०२१
- ३) कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता विभाग अधिसूचना क्र.व्हीओसी-२०२०/ प्र.क्र.१११/ कौशल्य-२, दि. २५ जानेवारी, २०२२
- ४) संचालक, महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळाचे पत्र जा.क्र. मरोकौविमं / का-१/ मान्यता विभाग/२०२१-२२/ १५१, दि.३१ जानेवारी, २०२२
- ५) कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग, शासन निर्णय क्र.व्हीओसी-२०२०/ प्र.क्र.१११/कौशल्य-२, दि.१६ फेब्रुवारी, २०२२
- ६) संचालक, महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळाचे पत्र क्र.का. क्र.०१/ मान्यता/२०२२/४१, दि.३० जानेवारी, २०२३ व पत्र क्र.का. क्र.०१/ मान्यता/२०२२/३८५, दि.१७ एप्रिल, २०२३
- ७) संचालक, महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळाचे पत्र क्र.बैठक/ का.क्र.१२/२०२३/३०३, दि.३१ मार्च, २०२३

प्रस्तावना:

औद्योगिकरणातील वाढ, बदलते तंत्रज्ञान, सामाजिक व आर्थिक बदल या बाबींचा विचार करता अर्धवट शिक्षण सोडलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी तसेच विशिष्ट शिक्षण घेणा-या विद्यार्थ्यांसाठी (ॲड-ऑन कोर्सेस) कमी कालावधीचे व्यावसायिक अभ्यासक्रम तयार करून अशा विद्यार्थ्यांना रोजगार व स्वयंरोजगारास चालना (Employability) मिळण्याच्या दृष्टीने आवश्यक असणा-या व्यवसाय शिक्षणाची गरज भागविण्यासाठी व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालयाच्या अधिपत्याखाली सन १९८६ मध्ये महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय प्रशिक्षण मंडळाची (सध्याचे नाव महाराष्ट्र

राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळ) स्थापना झाली. या मंडळामार्फत रोजगार व स्वयंरोजगार या उद्दिष्टपूर्तीसाठी व्यवसायभिमुख अभ्यासक्रम चालविण्यांत येतात. औद्योगिककरणातील वाढ,बदलते तंत्रज्ञान,सामाजिक व आर्थिक बदल इत्यादींमुळे मंडळाच्या अभ्यासक्रमांत कालानुरूप सुधारणा तसेच वाढ करून सद्यस्थितीत मंडळामार्फत विविध गटातील ६ महिने,१ वर्ष व २ वर्ष कालावधीचे अंशकालीन व पूर्णवेळ स्वरूपाचे असे अभ्यासक्रम राबविण्यांत येत आहेत.सदर अभ्यासक्रम चालविण्यासाठी इच्छुक खाजगी संस्थांकडून अर्ज मागविण्यात आले होते.

त्यानुसार महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळाचे अभ्यासक्रम सुरु करण्यासाठी इच्छुक असलेल्या खाजगी संस्थांकडून प्राप्त अर्जाची संबंधित जिल्हयाच्या जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी यांचेमार्फत तपासणी व निरीक्षण करून मंडळाकडे पात्र संस्थेची शिफारस केली आहे. जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी यांचेकडून प्राप्त झालेल्या प्रस्तावांची तपासणी महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळामार्फत करून पात्र संस्थांची यादी शासन मान्यतेसाठी संदर्भाधीन क्र.६ येथील पत्रान्वये सादर करण्यात आली आहेत. त्यानुसार सन २०२३-२४ पासून महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळाचे पॅरामेडिकल गटातील प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम राबविणाऱ्या नवीन संस्था /अधिकच्या तुकड्यांना स्वयंअर्थसहायित तत्त्वावर व्यवसाय अभ्यासक्रम सुरु करण्यास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळाचे अभ्यासक्रम राबविण्यास इच्छुक असलेल्या खाजगी शैक्षणिक संस्थांकडून सादर करण्यात आलेल्या प्रस्तावांची छाननी महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळामार्फत करून, त्यानुसार आवश्यक मानकांची पूर्तता करण्याचा संस्थेस मंडळाचे पॅरामेडिकल गटातील प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम सुरु करण्यास मान्यता देण्याबाबतची शिफारस मंडळामार्फत करण्यात आली. त्या संस्थांचा तपशिल सोबतच्या प्रपत्र “अ” मध्ये सोबत जोडण्यात आला असून, सदर संस्थांना सन २०२३-२४ पासून मंडळाचे पॅरामेडिकल गटातील प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम नवीन संस्थेत नवीन/ अधिकच्या तुकड्यांना स्वयंअर्थसहायित तत्त्वावर सुरु करण्यास खालील अटी व शर्तीच्या अधीन राहून मान्यता देण्यात येत आहे.

अटी व शर्ती:

१. महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळाचे अभ्यासक्रम राबविणास मान्यता देण्यात आलेल्या संस्थांना शासन, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळ तसेच, संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील संबंधित कार्यालये यांच्याकडून वेळोवेळी निर्गमित होणाऱ्या आदेशाचे पालन करणे बंधनकारक राहील.
२. महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळाचे अभ्यासक्रम चालविणेसाठी संस्थांना, ज्या जागेत मान्यता देण्यात आलेली आहे त्याच जागेत विद्यार्थी प्रवेश करण्यात यावेत. तसेच त्याच जागेचा मान्यतेबाबत विचार करण्यात येईल, जर जागेत बदल आढळल्यास मान्यता रद्द करण्यात येईल.

३. सदर संस्थेस अभ्यासक्रम चालविण्यासाठीची मान्यता ही संस्थेने जागेसंबंधी सादर केलेल्या दस्तऐवजामधील एकूण क्षेत्रफळांचे आणि नकाशा मधील उपलब्ध जागेच्या आधारे देण्यात येत आहे.
४. सदर संस्थेस महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळाचे अभ्यासक्रम सुरु करण्यास स्वयंअर्थसहाय्यित तत्वावर मान्यता दिली असली तरीही, भविष्यात कोणत्याही प्रकारचे अनुदान अथवा आर्थिक मदत देण्यात येणार नाही. तसेच, या अभ्यासक्रमाकरीता प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना भारत सरकार मॅट्रीकोर्तर शिष्यवृत्ती, तसेच शिक्षण शुल्क/परीक्षा शुल्क चा लाभ अनुज्ञेय असणार नाही.
५. सदर अभ्यासक्रमांना स्वयंअर्थसहाय्यित तत्वावर मान्यता देण्यात आल्यामुळे या अभ्यासक्रमासाठी संस्थेने नियुक्त केलेल्या सर्व कर्मचारी वर्गाची सेवा/वेतन व तदअनुंषंगीक बाबींची जबाबदारी सर्वस्वी संस्थेची राहील. याबाबत शासनाची कोणतीही जबाबदारी राहणार नाही.
६. सदर संस्थेस अर्ज केलेल्या प्राप्त नस्तीमधील/प्रस्तावामधील अभिलेख्यानुसार मान्यता प्रदान करण्यात आलेली आहे, त्यामध्ये भविष्यात काही विसंगती/ बेकायदेशीर आढळल्यास संबंधित संस्थेतील अभ्यासक्रमांची मान्यता तात्काळ रद्द करण्यात येईल आणि अशा दोषी संस्थांवर कायदेशीर कार्यवाही करण्यात येईल.
७. “स्वयंअर्थसहाय्यित तत्वावर मान्यता मिळालेले प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम” अशा सूचना फलक संस्थांनी दर्शनी भागावर लावणे बंधनकारक राहील. सूचना फलकावर अभ्यासक्रमांच्या मंजूर तुकड्यांची संख्या व मंजूर प्रवेश क्षमता यांचा उल्लेख करण्यात यावा. संस्थेचे नाव मेडीकल/इंजिनिअरिंग/ पॉलीटेक्नीक/ आय.टी.आय. अथवा तत्सम नाव देण्यात येऊ नये आणि त्याऐवजी संस्थेच्या नावाच्या पुढे कौशल्य विकास संस्था असे नमूद करणे बंधनकारक आहे. संस्थानी अशा प्रकारे नावात बदल करून सादर न केल्यास अशा संस्थांचा मान्यतेसाठी विचार करण्यात येणार नाही. संस्थेने पायाभुत सुविधा व इतर बाबीची पुरता प्रस्ताव/ अर्ज सादर करतेवेळी त्यामध्ये संस्थेचे जुने नाव व सुधारीत नाव असे दोन्ही नावे नमूद करणे बंधनकारक राहील.
८. यापूर्वी उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग शासन शुद्धीपत्रक क्रमांक: व्हीओसी-२०१२/५९१/ प्र.क्र.२४५(क)/ व्यशि-४, दि.१६ जानेवारी, २०१३ अन्वये, आवश्यक ती अनामत रक्कम रोखीने चलनाढारे अथवा बँक गॅर्टीच्या स्वरूपात भरण्याची तरतूद करण्यात आली होती. तथापि, मंडळाचे पत्र क्र.बैठक/का.क्र.१२/२०२३/३०३, दि.३१.०३.२०२३ नुसार मान्यता देण्यात आल्याप्रमाणे अनामत रक्कम मंडळाच्या बचत बँक खात्यात ऑनलाईन पद्धतीने संबंधित मान्यता प्राप्त संस्थेने भरणे आवश्यक राहील.
९. मान्यता देण्यात आलेल्या अभ्यासक्रमाच्या अधिकच्या/नवीन तुकड्यांची प्रवेशक्षमता प्रती तुकडी ३० इतकी राहील.
१०. संस्थेने विद्यार्थी प्रवेश करणेची मान्यता मिळाल्याशिवाय विद्यार्थी प्रवेश केल्यास, किंवा मंजुरी पेक्षा ज्यादा प्रवेश केल्यास असे प्रवेश ग्राह्य धरण्यात येणार नाही. याकरीता संस्थेस “महाराष्ट्र राज्यात कृषि, पशु व मत्स्य विज्ञान, आरोग्य विज्ञान, उच्च तंत्र व व्यवसाय शिक्षण यांमधील अनधिकृत संस्था स्थापन करणे आणि अनधिकृत अभ्यास पाठ्यक्रम सुरु करणे (प्रतिबंध) अधिनियम, २०१३” लागू राहील.
११. मान्यताप्राप्त अभ्यासक्रम मान्यता दिलेल्या शैक्षणिक वर्षात संस्थेने सुरु न केल्यास अथवा सदर अभ्यासक्रमाच्या तुकडीत सतत ३ वर्ष मंजूर प्रवेश क्षमतेच्या ५० टक्के पेक्षा कमी प्रवेश झाल्यास सदर संस्थेची मान्यता आपोआप रद्द होईल. तदनंतर संस्थेस सदर अभ्यासक्रम सुरु करण्यासाठी मान्यता प्रक्रिया नव्याने करणे आवश्यक राहील.

१२. महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळमार्फत राबविण्यात येत असलेल्या अभ्यासक्रमात शासनाने राष्ट्रीय कौशल्य पात्रता आराखडा (NSQF) नुसार बदल केल्यास त्याप्रमाणे अभ्यासक्रम राबविणे संस्थेवर बंधनकारक राहील.

१३. पॅरामेडिकल गटातील अभ्यासक्रम राबविण्यास मान्यता देण्यात आलेल्या संस्थांनी आवश्यक त्या ठिकाणी वैद्यकिय क्षेत्रातील संबंधित परिषद/मंडळाची मान्यता घेणे आवश्यक राहील.

१४. पॅरामेडिकलच्या पदविका (Diploma) व प्रमाणपत्र (Certificate) रस्तरावरील अभ्यासक्रमात प्रशिक्षण पूर्ण केलेले उमेदवार हे आरोग्य सहाय्यक म्हणुन काम करण्यास पात्र राहतील.

१५. पॅरामेडिकलच्या पदविका (Diploma) व प्रमाणपत्र (Certificate) रस्तरावरील अभ्यासक्रम हे वैद्यकिय अभ्यासक्रम नाहीत व उमेदवार कोणत्याही रुग्णास कोणतेही औषधे लिहून देण्यास (Prescribe drugs) पात्र असणार नाहीत.

१६. पॅरामेडिकलच्या पदविका (Diploma) व प्रमाणपत्र (Certificate) रस्तरावरील अभ्यासक्रम पूर्ण केलेले उमेदवारांना “डॉक्टर (Doctor)” ही उपाधी (Title) लावण्यास मनाई राहील.

१७. मान्यता दिलेल्या संस्थांनी व्यवसाय अभ्यासक्रम सुरु केले आहेत तसेच अभ्यासक्रमनिहाय प्रवेशित विद्यार्थी संख्या याबाबतची माहिती संचालक, महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळ यांनी शासनास दोन महिन्यात सादर करावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्र. २०२३०८२५१५२१४०३०३ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने, **SHRINIVAS JAGANNATH SHASTRI**

(श्रीनिवास शास्त्री)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. मंत्री (कौ.रो. उ. व ना.) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. अपर मुख्य सचिव, कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक मंत्रालय, मुंबई.
३. संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य मुंबई.
४. संचालक, महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळ, मुंबई.
५. सहसंचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण, प्रादेशिक कार्यालय, मुंबई /पुणे /नाशिक /औरंगाबाद /अमरावती /नागपूर (संचालक, महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळ, मुंबई. यांच्यामार्फत)
६. संबंधित जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी (संचालक, महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळ, मुंबई यांच्यामार्फत).
७. संबंधित संस्था. (संचालक, महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळ यांच्यामार्फत)
८. निवडनस्ती.

कौशलत्य, रोजगार, उद्योजकता व नावित्यता विभाग, शासन निर्णय क्र.विडीसी-२०२३/प्र.क्र.४५/उद्योजकता, दि.२५ ऑगस्ट, २०२३ सोबतचे "प्रपत्र-आ"

कौशलिक सन २०२३-२४ करीता मंडळाचे व्यवसाय अभ्यासक्रम प्रथमच नवीन संस्थेत नव्याने सुरु करण्यासाठी/जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम सुरु करणे /जुन्या संस्थेत सुरु

असालेल्या अभ्यासक्रमाच्या तुकडीत वाढ करणे .

(अभ्यासक्रम गट - पैरामेडिकल गट)

अ.क्र.	विभाग	जिल्हा	संस्थेचे नाव व पता (संस्था संकेतांक जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम व तुकडी वाढकरिता)	मान्यतेचा प्रकार	तुकडी संख्या
१	अभ्यासक्रमाचे नाव - सी.सी.इन आय.सी.यु.टेक्नीशिन, अर्धवेळ, कालावधी - सहा महिने	नागपूर	ज्ञानपत्र बहुउद्देशीय शिक्षण प्रसारक मंडळ संचालित सुरेटेक स्किल डेव्हलपमेंट इंस्टिटूट, १२०/२८, अशोकवार, राष्ट्रीय महामार्ग ७, पोर्स्ट- रुई, जंगल, नागपूर- ४१११०८	अभ्यासक्रम सांकेतांक -२०११०३	०१
२	पुणे	सांगली	भगिनी निवेदिता प्रतिष्ठान संचालित कै.डॉ. कुसुमताई घाणेकर कोशाल्य विकास संस्था, यशवंतनगर शाखा अमे नम: शिवाय, जीवन आश्रम पोलीओ सेंटर, पटवर्धन हायरस्कूल शेजारी राजवाडा चौक, सांगली-४१६४१६,(संस्था कोड- ९४०४७५)	जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम	०१
३	मुंबई	ठाणे	आय आय एस डि इ टी अंडर द एजिस ऑफ शिवराम सामाजिक विकास संस्था लॉट नं के-७, सेक्टर ४, एराली, नवी मुंबई-४०००७०८ (संस्था कोड ०३०६७०)	जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम	०१
२	अभ्यासक्रमाचे नाव -सी.सी.इन नर्सिंग केअर, पूणीवेळ, कालावधी - एक वर्ष	मुंबई	आर्या कॉलेज ऑफ पैरामेडिकल अॅण्ड प्रीस्कूल-टिचर ट्रेनिंग स्किल डेव्हलपमेंट इन्स्टिट्यूट, प्रियदर्शनी शैक्षणिक आणि सामाजिक विकास मंडळ, सी.टी.एस.नं. २४०, ओल्ड एम.एच.बी. कॉलनी, जनरल अरुणकुमार वेद्य ग्राउंड च्या समार, गोराई रोड, वोरीवली (प.), मुंबई ४०००९९.	अभ्यासक्रम सांकेतांक - २०१२२६	०१
२		पुणे	सहारा सोशल फाऊंडेशन संचालित सहारा कोशाल्य विकास संस्था, भोसरी, ३३०, सेक्टर ८. २, समर्थ कॉलनी, इंद्रायणी नगर भोसरी, पुणे ४११०२६(संस्था कोड १२०७३०)	जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम	०२

कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग, शासन निधि क्र.ब्लिंडी-२०२३/प.क्र.४५/उद्योजकता, दि.२५ ऑगस्ट, २०२३ सोबतचे "प्रपत्र-अ"

शैक्षणिक सन २०२३-२४ करीता मंडळाचे व्यवसाय अभ्यासक्रम प्रथमच नवीन संस्थेत नव्याने सुरु करण्यासाठी/जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम सुरु असलेल्या अभ्यासक्रमाच्या तुकडीत वाढ करणे.

(अभ्यासक्रम गट - पैरामेडिकल गट)

अ.क्र.	विभाग	जिल्हा	संस्थेचे नाव व पत्ता (संस्था संकेतांक जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम व तुकडी वाढकरिता)	मान्यतेचा प्रकार	तुकडी संख्या
३	औरंगाबाद	जालना	जनधारा बहुउद्देशीय सेवाभावी संस्था, संचलित मोजने अँडब्ल्यान्स पैरामेडीकल इन्स्टिट्यूट, ता. अंबड, जि. जालना	नविन संस्था	०१
४	मुंबई	रत्नगिरी	रिगल एज्युकेशन सोसायटी संचलित रिगल कोशलत्य विकास संस्था, शृंगारतळी, गुहार, विजापूर हायडे, ता. गुहार, जि. रत्नगिरी	नविन संस्था	०१
३	अभ्यासक्रमाचे नाव - सी.सी.इन रेडीओलॉजी टेक्नीशियन, पूणवेळ, कालावधी - एक वर्ष			अभ्यासक्रम सांकेतांक - २०१२२९	
१	मुंबई	ठाणे	टारसेंडर साहिसेस प्रा. लिमिटेड संचलित आयट्रान्सफॉर्म पैरामेडिक सेंटर, रिलान्स हॉस्पीटल, बेलापूर, कोपरखेरेने, नवी मुंबई ४००७१०	नविन संस्था	०१
२	पुणे	पुणे	विजन हेल्थ केअर एज्युकेशन फाउंडेशन संचलित व्हिजन पैरामेडिकल कोशलत्य विकास संस्था, पला व २रा मजला, १७३ / २१३ / २१३, बस डेपोसमार, भेकराइनगर ता.हवेली जि.पुणे-४१२३०८	नविन संस्था	०१
३	पुणे	पुणे	टेक महिंद्रा फाऊंडेशन स्मार्ट अँकडेमी हेल्थकेअर संचालित टेक महिंद्रा फाऊंडेशन स्मार्ट अँकडेमी फॉर हेल्थकेअर बिल्डींग बी-२, पवा मजला, उरबेरीया बेलफेअर सेंटर अ.क्र ९३/१२/२२+३ मंडवा रोड, पुणे ४११ ०३६ (संस्था कोड - १२०७३२)	जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम	०१
४	पुणे	सांगली	लोक विकास शिक्षण संस्था संचलित श्रीयशा इन्स्टिट्यूट व पैरामेडीकल कॉलेज व कौशल्य विकास संस्था कृष्णमाळती सर्वे नं.३१/१/२ प्लॉट नं.१८ पोलीस कॉलनी ग्रीनपार्क जवळ कुपवाड मिरज. जि. सांगली पिन कोड नं - ४१६४९५	नविन संस्था	०१

कोशलत्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग, शासन निर्णय क्र.व्हिओसी-२०२३/प्र.क्र.४५/उद्योजकता, दि.२५ ऑगस्ट, २०२३ सोबतचे "प्रपत्र-अ"

शैक्षणिक सन २०२३-२४ करीता मंडळाचे व्यवसाय अभ्यासक्रम प्रथमच नवीन संस्थेत नव्याने सुरु करण्यासाठी/जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम सुरु करणे /जुन्या संस्थेत सुरु
असलेल्या अभ्यासक्रमाच्या तुकडीत वाह करणे.

(अभ्यासक्रम गट - पैरामेडिकल गट)

अ.क्र.	विभाग	जिल्हा	संस्थेचे नाव व पत्ता (संस्था संकेतांक जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम व तुकडी वाढकरिता)	मान्यतेचा प्रकार	तुकडी संख्या
५	नागपूर	नागपूर	हिंदू एस पि एम अंकडेमी ऑफ हायर एज्युकेशन संचालित लता मंगळाकर हॉस्पिटल अॅन्ड इन्स्टिट्यूट ऑफ पैरामेडीकल सायन्स स्कूल डेव्हलपमेंट डिग्रीहो हिंगणा रोड नागपूर-४४०१६	नवीन संस्था	०१
६	औरंगाबाद	औरंगाबाद	आनंद वैरिटेबल ट्रस्ट संचालित आनंद कौशलय विकास संस्था, आनंद हॉस्पिटल फुलेवाडी रोड ता. वैजापुर, जि. औरंगाबाद ४२३१०१	नवीन संस्था	०१
७	नागपूर	गोंदिया	श्री. छत्रपती शिंधाजी महाराज बहुउद्देशिय सामाजिक संस्था संचालित श्री. छत्रपती शिंधाजी महाराज कौशलय विकास संस्था, मु. रिसामा, पो. आमगाव, ता. आमगाव, जि. गोंदिया (संस्था कोड ३३०३१७)	जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम	०२
८	नागपूर	नागपूर	ज्ञानपत बहुउद्देशीय शिक्षण प्रसारक मंडळ संचालित सुरेटेक रिकिल डेव्हलपमेंट इस्टिटूट, १२०/२५, अशोकवार, राष्ट्रीय महामार्ग १९, पोर्स्ट- रुई, जंठा, नागपूर- ४१११०८	नवीन संस्था	०१
९	नाशिक	नाशिक	भाऊ एज्युकेशन अॅन्ड वेलफेअर सोसायटी संचालित साई पैरामेडीकल कौलेज कौशल्य विकास संस्था, कुलाळामीनी कौलनी, गणेश नगर, कळवण जि. नाशिक, पिन कोड-४२३५०९, (संस्था कोड-०७०३४६)	जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम सुरु करणे	०१
१०	नाशिक	धुळे	विद्यासागर फौजेशन अॅन्ड रिसर्च सेंटर संचालित विद्यासागर टेक्नीकल इन्स्टिट्यूट (व्होजेशनल ट्रेनिंग सेंटर) २३, सुगंधिखेड, शिवार्वती कॉलनी, महाजन हायसफ्टलच्या पुढे, डॉ देवरे हॉस्पिटल जवळ व बालाजी स्थित च्या मागीलबा जुस देवपुर धुळे, ४२४००५ (संस्था कोड ०८०२३५)	जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम सुरु करणे	०१

कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग, शासन निर्णय क्र.व्हिओसी-२०२३/प्र.क्र.४५/उद्योजकता, दि.२५ ऑगस्ट, २०२३ सोबतचे "प्रपत्र-अ"

शैक्षणिक सन २०२३-२४ करीता मंडळाचे व्यवसाय अभ्यासक्रम प्रथमच नवीन संस्थेत नव्याने सुरु करण्यासाठी/जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम सुरु करणे /जुन्या संस्थेत सुरु असलेल्या अभ्यासक्रमाच्या तुकडीत वाढ करणे.

(अभ्यासक्रम गट - पैरामेडिकल गट)					
अ.क्र.	विभाग	जिल्हा	संस्थेचे नाव व पता (संस्था संकेतांक जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम व तुकडी वाढकरिता)	मान्यतेचा प्रकार	तुकडी संख्या
४	अभ्यासक्रमाचे नाव - सी.सी.इन फॉथोलॉर्जी टेक्नीशियन, पूणीवेळ, कालाबद्धी - एक वर्ष		दिजन हेल्थ केंटर एज्युकेशन फाउंडेशन संचालित हिजन पैरामेडिकल कौशल्य विकास संस्था, १ला व २रा मजला, १७३ / २वी/२ /१, बस डेपोसमार, भेकराईनगर ता.हवेली जि.पुणे-४१२३०८	अभ्यासक्रम संकेतांक - २०१२३०	०१
५	अभ्यासक्रमाचे नाव - सी.सी.इन डायलेसिस टेक्नीशियन, पूणीवेळ, कालाबद्धी - एक वर्ष	नागपूर	ज्ञानपत्र बहुउद्देशीय शिक्षण प्रसारक मंडळ संचालित सुरेटेक स्किल डेव्हलपमेंट इस्टिट्यूट, १२०/२५, अशोकवार, राष्ट्रीय महामार्ग ७, पोर्स्ट- रुई, जंठा, नागपूर- ४१११०८	नवीन संस्था	०१
६	अभ्यासक्रमाचे नाव - सी.सी.इन जनरल नर्सिंग औण्ड मिडिवायफरी असिस्टंट, पूणीवेळ, कालाबद्धी - एक वर्ष	नागपूर	आयुष्मानस मल्टीस्पेशलिटी हॉस्पिटल अॅड रिसर्च सेंटर संचालित आयुष्मान मेडिकल पैरामेडिकल कॉलेज, कामठी, नागपूर-४४१००२ संस्था कोड-३११०७९	अभ्यासक्रम संकेतांक - २०१२३१	०१
७	अभ्यासक्रमाचे नाव - सी.सी.इन जनरल नर्सिंग औण्ड मिडिवायफरी असिस्टंट, पूणीवेळ, कालाबद्धी - एक वर्ष	नागपूर	गुरुग्राम हॉस्पिटल संचालित दॉ. काळे पैरामेडीकल इस्टिट्यूट अॅन्ड स्किल डेव्हलपमेंट, यु-१९, नवरात्री प्रसाद हॉटेल जवळ, सेक्टर - ४, ऐरोली, नवी मुंबई ४०० १०८.	तुकडी वाढ	०१
८	मंबई	ठाणे	गुरुग्राम हॉस्पिटल संचालित दॉ. काळे पैरामेडीकल इस्टिट्यूट अॅन्ड स्किल डेव्हलपमेंट, यु-१९, नवरात्री प्रसाद हॉटेल जवळ, सेक्टर - ४, ऐरोली, नवी मुंबई ४०० १०८.	नवीन संस्था	०१
९	पुणे	सांगली	भगिनी निवेदिता प्रतिष्ठान संचालित कै.डॉ. कुसुमताई घाणेकर कौशल्य विकास संस्था, यशवंतनगर शाखा ओम नमः शिवाय, जीवन आश्रम पोलीओ सेंटर, पटवर्धन हायस्कूल शेजरी राजवाडा चौक, सांगली-४१२४१६,(संस्था कोड- १४०४९५)	जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम	०१

कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग, शासन निर्णय क्र.क्षिओसी-२०२३/प.क्र.४५/उद्योजकता, दि.२५ ऑगस्ट, २०२३ सोबतचे "प्रपत्र-अ"

शैक्षणिक सन २०२३-२४ करीता मंडळाचे व्यवसाय अभ्यासक्रम प्रथमच नवीन संस्थेत नव्याने सुर करण्यासाठी/जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम सुर करणे /जुन्या संस्थेत सुर

असमलेल्या अभ्यासक्रमाच्या तुकडीत वाढ करणे.

(अभ्यासक्रम गट - पैरामोडिकल गट)

अ.क्र.	विभाग	जिल्हा	संस्थेचे नाव व पता (संस्था संकेतांक जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम व तुकडी वाढकरिता)	माझ्येचा प्रकार	तुकडी संख्या
३	पुणे	सातारा	माऊली मलटीफण्ज चॅरिटेबल सोसायटी संचालित माऊली कौशल्य विकास संस्था मु.पो.विजयनगर, ता.कराड जि.सातारा४५५५४४	नवीन संस्था	०१
४	पुणे	पुणे	तेजस्विनी सामाजिक संस्था संचालित तेजस्विनी सामाजिक कौशल्य विकास संस्था,वाघोली पुणे - ४१२२०९	नवीन संस्था	०१
५	पुणे	पुणे	टेक महीदा फार्मांडेशन स्मार्ट अँकडेमी हेत्थकेअर संचालित टेक महीदा फार्मांडेशन स्मार्ट अँकडेमी फॉर हेत्थकेअर विल्डींग बी-२, पुणे मजला, उर्खेरीया बेलफेटर अ.क्र ९३/९२ /२+३ मुऱ्डवा रोड, पुणे ४११०३६ (संस्था कोड - १२०७३२)	जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम	०१
६	पुणे	सातारा	यशवांत विद्यापीठ संचालित श्रीमती प्रेमलालाताई चव्हाण कौशल्य विकास केंद्र गट नं. ५६०, मु.पो. वाघेरी, ता. कराड, जि. सातारा ४१५१०५.	नवीन संस्था	०१
७	पुणे	सातारा	शिवाजी शिक्षण संस्थेचे गुरुकृपा कौशल्य विकास संस्था,अहिरे ता खंडाळा जि. सातारा ४१२ ८०२ (संस्था कोड - १३०३५४)	जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम	०१
८	पुणे	सातारा	सुमन एज्युकेशन सोसायटी संचालित दिशा कौशल्य विकास संस्था १२३३९, गुरुकृपा अपार्टमेंट, रघिवार पेठ, वाई ता.वाई जि.सातारा	नवीन संस्था	०२
९	पुणे	सांगली	लोकविकास प्रतिष्ठान संचालित सिंधिद्विनायक कौशल्य विकास संस्था, विटा शिवदर्शन कॉम्प्लेक्स, खानपूर रोड, ता. खानपूर, जि. सांगली-४१५३११ (संस्था कोड १४०३७३)	जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम	२
१०	औरंगाबाद	औरंगाबाद	आनंद चॅरिटेबल ट्रस्ट संचालित आनंद कौशल्य विकास संस्था, आनंद हॉस्पिटल फुलेवाडी रोड ता. वैजापुर, जि. औरंगाबाद ४२३३०१	नवीन संस्था	०१

कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविक्यता विभाग, शासन निर्णय क्र.हिओसी-२०२३/प्र.क्र.४५/उद्योजकता, दि.२५ ऑगस्ट, २०२३ सोबतवे "प्रपत्र-आ"

शेषणिक सन २०२३-२४ करीता मंडळाचे व्यवसाय अभ्यासक्रम प्रथमच नवीन संस्थेत नव्याने सुरु करण्यासाठी/जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम सुरु करणे /जुन्या संस्थेत सुरु असलेल्या अभ्यासक्रमाच्या दुकीत वाढ करणे.

(अभ्यासक्रम गट - पैरामेडिकल गट)

अ.क्र.	विभाग	जिल्हा	संस्थेचे नाव व पता (संस्था संकेतक जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम व तुकडी वाढकरिता)	मार्गदर्शन प्रकार	तुकडी संख्या
११	नागपूर	गोंदिया	श्री. छत्रपती शिवाजी महाराज बहुउद्देशिय सामाजिक संस्था संचालित श्री. छत्रपती शिवाजी महाराज कौशल्य विकास संस्था, मु. रिसामा, पो. आमगांव, ता. आमगांव, जि. गोंदिया (संस्था कोड ३३०३१७)	अभ्यासक्रमाच्या उकडीत वाढ	०१
१२	नागपूर	गोंदिया	मारवाडी बहुउद्देशिय शिक्षण संस्था संचालित बालाजी पैरामेडिकल व कौशल्य विकास संस्था, सिंधी कॉलनी, खेरलांजी रोड, तिरोडा, जि. गोंदिया- ४४९१११ (संस्था कोड ३३०३२६)	जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम	०१
१३	नागपूर	गोंदिया	साई शिक्षण संस्था संचालित हर्ष पैरामेडिकल कौशल्य विकास संस्था आमंगाव, डाये वडायाचवळ, शिशु विहाराच्या मार्गे, गोंदिया रोड, आमगांव, जिल्हा गोंदिया ४४९१०२ (संस्था कोड ३३०३२३)	जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम	०१
१४	नागपूर	नागपूर	आयुषानास मल्टीस्पेशलिटी हॉस्पिटल अॅड रिसर्च सेंटर संचालित आयुषान मेडिकल पैरामेडिकल कॉलेज, कामठी, नागपूर-४४९१००२ संस्था कोड-३११०७७	जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम	०१
१५	नागपूर	नागपूर	क्षीरासपीएम अॅफ हायर एज्युकेशन संचालित लता मंगेशकर हॉस्पिटल ५ वाय एम सी ए कॉम्प्लेक्स महाराजाबाग रोड सीताबर्डी नागपूर- ४४००१२ संस्था कोड- ३१११००	अभ्यासक्रमाच्या तुकडीत वाढ	०१
१६	औरंगाबाद	जालना	परिवर्तन बहुउद्देशीय सेवाभावी संस्था संचालित परिवर्तन कौशल्य विकास महामंडळ, प्लॉट नं. १४ C.T.S No. १६६७/१२, S. No.४४७, खोमणे कॉम्प्लेक्स, पोर्ट ऑफिस जवळ, चमन, ऐन्हे स्टेशन रोड, किंग कॉलेज जवळ जुना जालना- ४३१२०३	नवीन संस्था	०१

कोशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग, शासन निधि क्र.विहोसी-२०२३/प्र.क्र.४५/उद्योजकता, दि.२५ ऑगस्ट, २०२३ सोबतचे "प्रपत्र-अ"

ैवेषणिक सन २०२३-२४ करीता मंडळाचे व्यवसाय अभ्यासक्रम प्रथमच नवीन संस्थेत नव्याने सुरु करण्यासाठी/जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम सुरु करणे /जुन्या संस्थेत सुरु असलेल्या अभ्यासक्रमाच्या तुकडीत वाढ करणे.

अ.क्र.	विभाग	जिल्हा	संस्थेचे नाव व पता (संस्था संकेतांक जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम व तुकडी वाढकरिता)	मान्यतेचा प्रकार	तुकडी संख्या
१७	मुंबई	रत्नागिरी	शिल्पकार एंटरप्रायझेस संचालित उत्कर्ष अँकेडमी ऑफ ग्लोबल करिआर कौशल्य विकास संस्था, फहिला भजला, देवळख एस.टी. रट्टूसमोर, ता. संगमेश्वर जि.रत्नागिरी संस्था कोड-०५०१६७	जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम	०१
१८	नाशिक	नाशिक	रामकृष्ण सेवामार्या बहुउद्देशीय संस्था संचालित साईसाक्षी पैरामेडीकल इंड नर्सिंग कालेज, कौशल्य विकास संस्था, लोटस प्लाझा, सर्वे नं. १/८ प्लॉट नं. ४५ ते ४९, अंबड लिंक रोड, मराले नगर, नाशिक पिन कोड-४२२००८	नविन संस्था	०१
१९	औरंगाबाद	जालना	मागास समाज सेवा मंडळ संचालित एम.एम.आर कौशल्य विकास संस्था मु.पो.नेर मोहारी रोड नेर ताजि. जालना, पिन कोड-४३१२०३	नविन संस्था	०१
२०	अभ्यासक्रमाचे नाव -सी.सी.इन हेल्थ सेनिटरी इस्पैक्टर, यूंवेळ, कालावधी - एक वर्ष			अभ्यासक्रम शाकेतांक - २०१२३८	
१	पुणे	सातारा	रुल रिक्ल डेक्लपमेंट सोसायटीचे सिध्दीविनायक व्होकेशनल ट्रेनिंग सेंटर कराड विरोवा मंदीर,एसटी स्टॅन्ड जवळ कराड ,जिल्हा सातारा (संस्था कोड १३०३२१)	जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम	०२
२	औरंगाबाद	जालना	छत्रपती हिंदुराज बहुउद्देशीय सेवाभावी संस्था संचालित मधुसूदन गोंडगे कोर्सेस कौशल्य विकास संस्था, जालनकी नगर, मंठा, ता. मंठा, जि. जालना ४३१५०८	नविन संस्था	०१
३	अमरावती	यवतमाळ	श्री.श्रीसंकृती बहुउद्देशीय संस्था संचालित मलटीस्किल टेक्नीकल अँड पैरामेंटीकल स्किल डेक्लपमेंट इन्स्टिट्युट, रामदेव बाबा मंदीरा जवळ, चिखलगाव, वणी, ता. वणी, जि. यवतमाळ-४४५३०८	नविन संस्था	०१
४	पुणे	सोलापुर	मार्लन इस्टटीट्यूट ऑफ टेक्नोलॉजी,संचालीत न्यु ज्ञानदीप कौशल्य विकास संस्था, नातेपुते. रा. नातेपुते ता. माळविरस जि. सोलापुर ४१३१०९	नविन संस्था	०१

कोशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नविन्यता विभाग, शासन निर्णय क्र.हिंओसी-२०२३/प्र.क्र.४५/उद्योजकता, दि.२५ ऑगस्ट, २०२३ सोबतचे "प्रपत्र-अ"

शोधाधिक सन २०२३-२४ करीता मंडळाचे व्यवसाय अभ्यासक्रम प्रथमच नवीन संस्थेत नव्याने सुरु करण्यासाठी/जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम सुरु करणे /जुन्या संस्थेत सुरु असलेल्या अभ्यासक्रमाच्या तुकडीत वाढ करणे.

(अभ्यासक्रम गट - पैरामेडिकल गट)

अ.क्र.	विभाग	जिल्हा	संस्थेचे नाव व पत्ता (संस्था संकेतांक जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम व तुकडी वाढकरिता)	मान्यतेचा प्रकार	तुकडी संख्या
५	पुणे	सांगली	लोकविकास प्रतिष्ठान संचालित सिद्धिविनायक कौशल्य विकास संस्था, विटा शिवदर्शन कांम्लेक्स, खानापूर रोड, ता. खानापूर, जि. सांगली-४१५३११ (संस्था कोड १४०३०३)	जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम	०२
६	पुणे	कोल्हापूर	नवजीवन शिक्षण संस्था संचालित शाहू व्होकेशनल ट्रेनिंग सेंटर, जयसिंगपूर, शिरोळ रोड, १७ वी गळी, ता. शिरोळ जि. कोल्हापूर (संस्था कोड- १६०२५४)	जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम	०१
७	पुणे	सांगली	लोक विकास शिक्षण संस्था संचालित श्रीयशा इन्स्टिट्यूट व पैरामेडिकल कॉलेज व कौशल्य विकास संस्था कृष्णमाळती सर्वे नं.३१/१/२ प्लॉट नं.१८ पोलीस कॉलनी ग्रीनपार्क जवळ कुपवाड मिरज. जि. सांगली पिन कोड नं - ४१४४५	नवीन संस्था	०२
८	औरंगाबाद	वीड	भगवान साई बहुउद्देशिय सेवाभावी संस्था संचालित रामालिंग विज्ञे कौशल्य विकास संस्था, मु. पो. आनंदगाव, ता. शिरुक कासार, जि. वीड ४०३२४९ संस्था कोड २१०४४४	अभ्यासक्रमाच्या तुकडीत वाढ	०२
९	औरंगाबाद	वीड	लहाणे परिवार चैरीटेबल द्रस्ट संचालित विटाई पैरामेडिकल कौशल्य विकास संस्था डॉ. लहाणे फार्म, जिरेवाडी, ता. वीड जि.वीड.- ४३११२२ (संस्था कोड-२१०४३७)	जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम	०१
१०	औरंगाबाद	नांदेड	जन आधार सेवा फाऊंडेशन संचालित युनिक सॅनिटरी कौशल्य विकास संस्था, पाठबंधारे नगर तरोडा (बु) जि. नांदेड- ४३१६०५	नवीन संस्था	०२
११	मुंबई	ठाणे	आय आय एस डि इ टी अंडर द एजिस ऑफ शिवराम सामाजिक विकास संस्था लॉट नं के-७, सेक्टर ४, एरोली, नवी मुंबई-४००७०८ (संस्था कोड ०३०६७०)	जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम	०१
१२	नाशिक		आर्द्ध टेक्निकल एज्युकेशन सोसायटी संचालित रवामी विवेकानंद व्यवसाय प्रशिक्षण केंद्र, बस स्टॅप जवळ, लारलांगाव, ता.निफाड, जि. नाशिक.	नवीन संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम	०१

कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविक्यता विभाग, शासन निर्णय क्र.हिओसी-२०२३/प.क.४५/उद्योजकता, दि.२५ ऑगस्ट, २०२३ सोबतचे "प्रपत्र-अ"					
शैक्षणिक सन २०२३-२४ करीता मंडळाचे व्यवसाय आंयासक्रम प्रथमच नवीन संस्थेत नव्याने सुरु करण्यासाठी/जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम सुरु करणे /जुन्या संस्थेत सुरु असलेल्या अभ्यासक्रमाचा तुकडीत वाढ करणे.					
(अभ्यासक्रम गट - पैरामेडिकल गट)					
अ.क्र.	विभाग	जिल्हा	संस्थेचे नाव व पत्ता (संस्था संकेतांक जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम व तुकडी वाढकरिता)	मार्गदरेचा प्रकार	तुकडी संख्या
१३	नाशिक	नाशिक	भाऊ ए.ज्युकेशन अॅन्ड वेलफेअर सोसायटी संचिलित साई पैरामेडिकल कौलेज कौशल्य विकास संस्था, कुलस्वामीनी कालनी, गणेश नगर, काळवण जि. नाशिक, पिन कोड-४२३५०९, (संस्था कोड-०७०३४६)	जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम	०९
१४	नाशिक	अहमदनगर	शिवलक्ष्मी बहुउद्देशिय संस्था संचिलित शिवलक्ष्मीपैरामेडिकल कौशल्य विकास संस्था, मु.पो. कर्जत, ता. कर्जत, जि. अहमदनगर. पिन कोड ४१४४०२	नवीन संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम	०२
१५	पुणे	सातारा	लोकविकास उिक्षण संस्था संचिलित स्वराज घोकरेशनल ट्रेनिंग सेंटर, ८/० सौ. प्रमिला राज सोनावले गोसिया मङ्गिल उंब्रज चोरे रोड, ता. कराड, जि. सातारा. पिन कोड- ४१५१०९	नवीन संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम	०३
१६	नागपूर	गोदिया	एम.आर.बहुउद्देशिय विकास संस्था संचिलित एम.जी.पैरामेडिकल होफेशनल सेंटर चंद्रशेखर वार्ड, मुरी चोकी जि.गोदिया पिन कोड- ४४१६०९ (संस्था कोड ३३०२७६)	जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम	०२
८	अभ्यासक्रमाचे नाव -सी.सी.इन	आपरेशन थिएटर टेक्नीशियन, पूर्णवेळ, कालावधी - एक वर्ष		अभ्यासक्रम सांकेतिक - २०१२०९	
९	मुंबई	ठाणे	गुरुप्रेम हॉस्पिटल संचिलित डॉ. काळे पैरामेडिकल इन्स्टिट्यूट अॅन्ड स्किल लेह्लमेंट, यु-१, नवरात्री प्रसाद होटेल जवळ, सेक्टर - ४, ऐरेली, नवी मुंबई ४०० ७०८.	नवीन संस्था	०९
१०		पुणे	द्विजन हेलथ केंट्रल प्रांत डेशन संचिलित द्विजन पैरामेडिकल कौशल्य विकास संस्था, १ला व २रा मजला, १७३ / २वी / २ /१, वसा डेपोसमार, भेकराईनगर ता.हवेली जि.पुणे-४१२३०८	नवीन संस्था	०९

कोशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविक्यता विभाग, शासन निर्णय क्र.व्हिओसी-२०२३/प्र.क्र.४५/उद्योजकता, दि.२५ ऑगस्ट, २०२३ सोबतचे "प्रपत्र-अ"

शेक्षणिक सन २०२३-२४ करीता मंडळाचे यावसाय अभ्यासक्रम प्रथमच नवीन संस्थेत नव्याने सुरु करण्यासाठी/जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम सुरु करणे /जुन्या संस्थेत सुरु असलेल्या अभ्यासक्रमाच्या तुकडीत वाढ करणे.

(अभ्यासक्रम गट - पैरामेडिकल गट)

अ.क्र.	विभाग	जिल्हा	संस्थेचे नाव व पता (संस्था सकेतांक जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम व तुकडी वाढकरिता)	मान्यतेचा प्रकार	तुकडी संख्या
३	औरंगाबाद	जालना	परिवर्तन बहुउद्देशीय सेवामार्वी संस्था संचालित परिवर्तन कौशलाल्य विकास महाराष्ट्र, प्लॉट नं. १४ C.T.S No. १६६७/१२, S. No. ४४७, खोमणे कॉम्प्लेक्स, पोर्ट ऑफिस जवळ, चमन, रेल्वे स्टेशन रोड, किंग कॉलेज जवळ जुना जालना- ४३१२०३	नविन संस्था	०१
४	औरंगाबाद	जालना	जनधारा बहुउद्देशीय सेवामार्वी संस्था संचालित भोजने अँडबहान्स पैरामेडीकल इन्स्टिट्यूट, ता. अंबड, जि. जालना	नविन संस्था	०१
५	औरंगाबाद	औरंगाबाद	आनंद चौरिटेबळ ट्रस्ट संचालित आनंद कौशलाल्य विकास संस्था, आनंद हॉस्पिटल फुलेवाडी रोड ता. वैजापुर, जि. औरंगाबाद ४२३३९०९	नविन संस्था	०१
६	नागपूर	नागपूर	ज्ञानपत बहुउद्देशीय शिक्षण प्रसारक मंडळ संचालित सुरेटे क स्किल डेव्हलपमेंट इन्स्टिट्यूट, १२०/२५, अशोकवार, राष्ट्रीय महामार्ग ७, पोर्ट- रुई, जंठा, नागपूर-४४११०८	नविन संस्था	०१
७	नागपूर	नागपूर	द्विः एस पि एम अँकडेमी ऑफ हायर एज्युकेशन संचालित लता मंगेशकर हॉस्पिटल अँड इन्स्टिट्यूट ऑफ पैरामेडीकल सायन्स स्कूल डेव्हलपमेंट डिगडोह हिंगणा रोड नागपूर-४४००१६ अँकडेमी	नविन संस्था	०१
८	नागपूर	नागपूर	द्वी पी एम अँकडेमी ऑफ हायर एज्युकेशन संचालित लता मंगेशकर हॉस्पिटल ५ वाय एम सी ए कॉम्प्लेक्स महाराजाबाग रोड, सीताबर्डी, नागपूर- ४४००१२ संस्था कोड- ३१११००	जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम	०१
९	नागपूर	गांदिया	एम.आर.बहुउद्देशीय विकास संस्था संचालित एम.जी.पैरामेडीकल व्होकेशनल सेंटर चंद्रशेखर वॉर्ड, मुरी चौकी जि.गांदिया पिन कोड- ४४१६०१ (संस्था कोड ३३०२७६)	जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम	०२

कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नविन्यता विभाग, शासन निधि क्र.हिओसी-२०२३/प्र.क्र.४५/उद्योजकता, दि.२५ ऑगस्ट, २०२३ सोबतचे "प्रपत्र-अ"

शेषणिक सन २०२३-२४ करीता मंडळाचे व्यवसाय अभ्यासक्रम प्रथमच नवीन संस्थेत नव्याने सुरु करण्यासाठी/जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम सुरु करणे/जुन्या संस्थेत सुरु असलेल्या अभ्यासक्रमाच्या तुकडीत वाढ करणे.

(अभ्यासक्रम गट - पैरामोडिकल गट)

अ.क्र.	विभाग	जिल्हा	संस्थेचे नाव व पत्ता (संस्था संकेतांक जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम व तुकडी वाढकरिता)	मान्यतेचा प्रकार	तुकडी संख्या
९	अभ्यासक्रमाचे नाव - सी.सी. इन हेल्थवर्कर, अर्थवेळ, कालावधी - एक वर्ष		अभ्यासक्रम सांकेतांक -२०१२०३		
१	नाडिक झुळू		विद्यासागर फॉर्डेशन अंपल रिसर्च सेंटर संचालित विद्यासागर टेक्नीकल इन्स्टिट्यूट (झोकेशनल ट्रेनिंग सेंटर) २३, सुंगंधशिखर, शिवार्याती कॉलनी, महाराजन हायरफूलच्या पुढे, डॉ. देवरे हांस्पीटल जवळ व बालाजी स्थिट च्या मागीलबाजुस देवपुर धूळे, ४२४००५ (संरक्षा कोड ०८०२३५)	जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम	०१
१०	अभ्यासक्रमाचे नाव - सी.सी. इन योगा एन्ड नॅचरोथेरपी, पूर्णविळ, कालावधी - एक वर्ष		अभ्यासक्रम सांकेतांक -२०१२०८		
१	नाशिक नाशिक		श्रीमती पुष्पावती बाई चौरिटेबल द्रस्ट संचालित निसर्ग विद्यानिकेतन कौशलाल्य विकास संस्था, ५०/८७८ पसायदान बंगलो, विशाखा कॉलनी राजीव नगर, ग्रॅंड रिओ हॉटेल समोर, ता.जि. नाशिक, पिन कोड-४२२००६,	नवीन संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम	०१
२	मुंबई ठाणे		निसर्गापाचार शिक्षण संस्था, सुदामाफूपा बिलिंग पहिला मजला, सुदामावाडी, खामी विवेकानन्द शाळे जवळ, दत्तनगर, डोंबिवली. ता.कल्याण, जि.ठाणे, पिन कोड-४२०२०१ संस्था कोड-०३०४६९	जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम सुरु करणे	०१
११	अभ्यासक्रमाचे नाव - सी.सी. इन अल्टरनेट हिल्स थेरेपिज, अर्थवेळ, कालावधी - एक वर्ष		अभ्यासक्रम सांकेतांक - २०१२२५		
१	मुंबई ठाणे		रॅयल मेडिको टेक्नीकल सोसायटी संचालित रॅयल इन्स्टिट्यूट ऑफ हेल्थ सायन्स, रॅयल हाउस, प्लॉट नं. १८-बी, सर्डे नं. १३/२, महादेव इंडस्ट्रियल इररेट, गोटेगर, पो. पाडले, डोंबिवली, जि. ठाणे पिन कोड ४२१२०८.	नवीन संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम	०१

(१)

महाराष्ट्र शासन

महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळ

४ था मजला, शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, मुलुंड, बाळासाहेब ठाकुरवाडी, मिठागर रोड, मुलुंड (पूर्व), मुंबई ४०० ०८९
Website - <https://msbsvet.edu.n> Email - msbve.secretary@dvet.gov.in दुरध्वनी क्र. ०८६५५९४४८५७/५२/५३

पत्र क्र. का.क्र.१२/शैक्षणीक विभाग/२०२४/ ३९४

दिनांक १५.०२.२०२४

प्रति,

मा. सहसंचालक,
आरोग्य सेवा आयुक्तालय,
हिवताप, हत्तीरोग व जलजन्य रोग)

पुणे-१

recruitmentprocess2023@gmail.com

विषय: स्वच्छता निरिक्षक (सॅनिटरी इन्स्पेक्टर) यापदाच्या संस्थाबाबत

संदर्भ:

१. शिक्षण व सेवायोजन विभाग, शासन निर्णय क्र. इएक्सएम-७३८४/३८७५९/(५३५) तांशि-१ (अ), दि.२३.०९.१९८६
२. कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता विभाग शासन निर्णय क्र.क्वीओसी-२०२१/प्र.क्र.१०/कौशल्य-२, दि.११.०२.२०२१
३. महाराष्ट्र शासन राजपत्र, असाधारण भाग चार, दि.२०.०९.२०२२, महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ९ - महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळ अधिनियम, २०२१
४. कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता विभाग शासन अधिसूचना क्र.क्वीओसी-२०२०/प्र.क्र.१११/कौशल्य-२, दि.२५.०९.२०२२
५. आपले काय लयकडील पत्र जा.क्र.ससंआसे/आरथा/गट-क पदभरती/ ७५७२ /२४ दि. १४/०२/२०२४

मा. महोदय,

उपरोक्त विषयान्वये आपणांस कळविण्यात येते कि,

१. सन १९५६ मध्ये तंत्रशिक्षण संचालनालयांतर्गत महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळाची (Maharashtra State Board of Technical Education - MSBTE) स्थापना करण्यात आली होती. सदर मंडळाव्यारे राज्यामध्ये तांत्रिक व व्यवसाय अभ्यासक्रमांची अंमलबजावणी करण्यात येत होती. तथापि, दरम्यानच्या काळात तांत्रिक व व्यवसाय प्रशिक्षणाची व्याप्ती वाढल्याने व औद्योगिकीकरणातील वाढ, बदलते तंत्रज्ञान, सामाजिक व आर्थिक बदल या बाबींचा विचार करता अर्धवट शिक्षण सोडलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी तसेच विशिष्ट शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी अल्प कालावधीचे व्यावसायिक अभ्यासक्रम तयार करून अशा विद्यार्थ्यांना रोजगार व स्वयंरोजगारास चालना देण्यासाठी आवश्यक असणाऱ्या व्यवसाय शिक्षणाची गरज

भागविण्यासाठी संदर्भीय शासन निर्णय क्र.०१ अन्वये महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळाचे विभाजन करून महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय शिक्षण परीक्षा मंडळाची (Maharashtra State Board of Vocational Education - MSBVE) स्थापना करण्यात आली. तदनंतर संदर्भीय शासन निर्णय क्र.०२ अन्वये सदर मंडळाचे नामांतरण महाराष्ट्र राज्य कौशल्य विकास मंडळ असे करण्यात आले होते.

२. संदर्भीय अधिनियम क्र.०३ अन्वये राष्ट्रीय कौशल्य अर्हता आराखडा यानुसार कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण आणि उद्योजकता शिक्षण व महाराष्ट्र राज्यातील इतर कौशल्य पाठ्यक्रम यांच्याशी संबंधित असणाऱ्या बाबींचे नियमन करण्यासाठी आणि तत्संबंधित किंवा तदानुषंगिक इतर बाबींसाठी महाराष्ट्र राज्य कौशल्य विकास मंडळाचे नामांतरण करून ”महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळ” स्थापन करण्यासाठी व विधीसंस्थापित करण्यासाठी अधिनियम, २०२१ निर्गमित करण्यात आला असून त्याची दि.२६.०९.२०२२ पासून अंमलबजावणी करण्याबाबतची अधिसूचना संदर्भीय क्र.०४ अन्वये प्रसिद्ध करण्यात आली आहे.
३. आपल्या संदर्भीय पत्र क्र.५ अन्वये स्वच्छता निरिक्षक (सॅनिटरी इन्स्पेक्टर) या अभ्यासक्रमांची व सदर अभ्यासक्रम राबविणाऱ्या संस्थांची माहिती सादर करण्याबाबत कळविण्यात आले आहे.
४. त्याअनुषंगाने मंडळ अंतर्गत या गटात खालिल अभ्यासक्रम राबविण्यात येत आहेत.

Course Code	Course	Sector	Duration	Type
201140	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH AND SANITATION OFFICER	HEALTHCARE SECTOR	6 Months	PART TIME
201203	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH WORKER	HEALTHCARE SECTOR	1 Year	PART TIME
201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR	HEALTHCARE SECTOR	1 Year	FULL TIME

५. मंडळांतर्गत सदर अभ्यासक्रम राबविणाऱ्या संस्थांची अभ्यासक्रम निहाय यादी सहपत्रित करण्यात येत आहे

S.N.	Institute Code	Name of Institute	Course Code	Course
1	MSB030670	IISDET UNDER THE AEGIS OF SHIVRAM SAMAJIK VIKAS SANSTHAN	201140	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH AND SANITATION OFFICER
2	MSB030670	IISDET UNDER THE AEGIS OF SHIVRAM SAMAJIK VIKAS SANSTHAN	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
3	MSB070346	SAI VOCATIONAL EDUCATION TRAINING CENTER	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
4	MSB070383	AADARSH TECHNICAL EDUCATION SOCIETY'S SWAMI VIVEKANAND SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, LASALGAON, TALUKA: NIPHADE, DISTRICT: NASHIK	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR

S.N.	Institute Code	Name of Institute	Course Code	Course
5	MSB080235	VIIDYASAGAR TECHNICAL INSTITUTE VOCATIONAL TRAINING, DEOPUR DHULE	201203	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH WORKER
6	MSB100015	EAGLE TECHNICAL EDUCATIONAL SOCIETY'S EAGLE SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, JALGAON, TALUKA: JALGAON, DISTRICT: JALGAON	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
7	MSB110014	BOMBAY INSTITUTE OF VOCATIONAL TRAINING	201140	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH AND SANITATION OFFICER
8	MSB110475	SHIVLAKSHMI BAHUUDESHIY SANSTHA'S SHIVLAKSHMI SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, KARJAT, TALUKA: KARJAT, DISTRICT: AHMEDNAGAR	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
9	MSB120722	JAIHIND KAUSHALYA VIKAS SANSTHA	201140	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH AND SANITATION OFFICER
10	MSB120751	SANMATI PRATISHTHAN'S SIDDHI SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, JUNNAR, TALUKA: JUNNAR, DISTRICT: PUNE	201140	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH AND SANITATION OFFICER
11	MSB120751	SANMATI PRATISHTHAN'S SIDDHI SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, JUNNAR, TALUKA: JUNNAR, DISTRICT: PUNE	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
12	MSB130321	SIDDHIVINAYAK VOCATIONAL TRAINING CENTER, KARAD	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
13	MSB130362	LOKVIKAS SANSTHA'S SWARAJ SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, UMBRAJ, TALUKA: KARAD, DISTRICT: SATARA	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
14	MSB140373	LOKVIKAS PRATISHTHAN'S SIDDHIVINAYAK SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, VITA, TALUKA: VITA (KHANAPUR), DISTRICT: SANGLI	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
15	MSB140449	LOKVIKAS SANSTHA'S SHREE YASH SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, KUPWAD, TALUKA: MIRAJ, DISTRICT: SANGLI	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
16	MSB150519	MODERN INSTITUTE OF TECHNOLOGY (MIT)MANDAVE SANCHALIT NEW DNYANDEEP KAUSHALY VIKAS SANSTHA NATEPUTE	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR

S.N.	Institute Code	Name of Institute	Course Code	Course
17	MSB150527	MODERN INSTITUTE OF TECHNOLOGY'S NEW DNYANDEEP SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, NATEPUTE, TALUKA: MALSHIRAS, DISTRICT: SOLAPUR	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
18	MSB160254	NAVJEEVAN SHIKSHAN SANSTHA'S SHAHU SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, JAYSINGPUR, TALUKA: SHIROL, DISTRICT: KOLHAPUR	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
19	MSB160341	SWAMI VIVEKANAND VOCATIONAL TRAINING CENTER	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
20	MSB170695	TIRUPATI BALAJI SHIKSHAN PRASARK MANDAL SANCHALIT BALAJI KAUSHALYA VIKAS SANSTHA	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
21	MSB180260	CHHATRAPATI SHIVAJI MAHARAJ BAHUUDESHIY SEVABHAVI SANSTHA'S MADHUSUDAN GONDGE SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, MANTHA, TALUKA: MANTHA, DISTRICT: JALNA	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
22	MSB210427	VITHAI PARAMEDICAL VOCATIONAL TRAINING CENTER	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
23	MSB210433	SHREE SHIKSHAN SANSTHA'S GAJANAN SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, KADA, TALUKA: ASHTI, DISTRICT: BEED	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
24	MSB210494	RAMLING VIGHNE KAUSHALYA VIKAS SANSTHA	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
25	MSB210507	SMT. RAMBHADEVI PRATISHTHAN BAHUUDESHIY SHIKSHAN SANSTHA SANCHALIT GURUKRIPA PARAMEDICAL KAUSHALYA VIKAS SANSTHA	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
26	MSB220196	GODAVARI VOCATIONAL TRAINING CENTER	201203	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH WORKER
27	MSB220277	GOVINDRAO PAUL PARAMEDICAL AND TECHNICAL VOCATIONAL TRAINING CENTER	201203	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH WORKER
28	MSB220283	INDIRA VYAVSAI VOCATIONAL TRAINING CENTER	201203	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH WORKER

S.N.	Institute Code	Name of Institute	Course Code	Course
29	MSB220438	JAN AADHAAR SEVA FOUNDATION'S UNIQUE SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, TARODA BUDRUK, TALUKA: NANDED, DISTRICT: NANDED	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
30	MSB260445	VIDARBHA MEDICAL EDUCATION AND RESEARCH FOUNDATION'S JAMANLAL GOENKA SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, BABHULGAON, TALUKA: AKOLA, DISTRICT: AKOLA	201140	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH AND SANITATION OFFICER
31	MSB290572	SHRI. SRISANSKRITI BAHUDESHIY SANSTHA'S MULTISKILL SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, CHIKHALGAON, TALUKA: WANI, DISTRICT: YAVATMAL	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
32	MSB330276	M G PARAMEDICAL VOCATIONAL TRAINING CENTER, GONDIA	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
33	MSB100504	NIDAGAON MULTIPURPOSE FOUNDATION'S NIDA SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, BHADGAON, TALUKA: BHADGAON, DISTRICT: JALGAON	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
34	MSB110114	SAHARA EDUCATION AND SOCIAL DEVELOPMENT FOUNDATION'S RELIABLE SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, NAGAPUR, TALUKA: AHMEDNAGAR, DISTRICT: AHMEDNAGAR	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
35	MSB110473	SANMATI PRATISHTHAN'S SIDDHI SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, SHRIRAMPUR, TALUKA: SHRIRAMPUR, DISTRICT: AHMEDNAGAR	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
36	MSB120644	MODERN INSTITUTE OF TECHNOLOGY'S DYANDEEP SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, SASWAD, TALUKA: PURANDAR, DISTRICT: PUNE	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
37	MSB150526	MODERN INSTITUTE OF TECHNOLOGY'S YASHODEEP SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, NATEPUTE, TALUKA: MALSHIRAS, DISTRICT: SOLAPUR	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR

S.N.	Institute Code	Name of Institute	Course Code	Course
38	MSB170702	SUYASH PRATISHTHAN'S CHETANA SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, GHANEGAON, TALUKA: GANGAPUR, DISTRICT: AURANGABAD	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
39	MSB170703	ANKUR SHIKSHAN PRASARAK SANSTHA'S UTKARSH SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, CHINCHADGAON, TALUKA: VAIJAPUR, DISTRICT: AURANGABAD	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
40	MSB200068	B. PUSHKAR SHIKSHAN SANSTHA'S B. PUSHKAR SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, BALSOND, TALUKA: HINGOLI, DISTRICT: HINGOLI	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
41	MSB200200	PANCHASHIL BAHUUDESHIY SEVABHAVI SANSTHA'S HITECH SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, KARWADI, TALUKA: HINGOLI, DISTRICT: HINGOLI	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
42	MSB210058	MAYURRAJ BAHUUDESHIY SEVABHAVI SANSTHA'S SHREE SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, BEED, TALUKA: BEED, DISTRICT: BEED	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
43	MSB210350	DNYANESHWARI SHIKSHAN PRASARAK MANDAL'S GURUVARYA MORE BABA SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, TAGADGAON, TALUKA: SHIRUR KASAR, DISTRICT: BEED	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
44	MSB210482	YASHODA MATA BAHUUDESHIY SEVABHAVI SANSTHA'S RAMCHANDRA GITE SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, BEED, TALUKA: BEED, DISTRICT: BEED	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
45	MSB210601	SIDDHANATH PRATISHTHAN'S ADARSH SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, KENDREWADI, TALUKA: AMBAJOGAI, DISTRICT: BEED	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
46	MSB210605	CHHATRAPATI SEVABHAVI SANSTHA'S PRATIKSHA SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, PUNANDGAON, TALUKA: MAJALGAON, DISTRICT: BEED	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR

S.N.	Institute Code	Name of Institute	Course Code	Course
47	MSB230520	PRAGATI BAHUDESHIY SAMAJIK SEVABHAVI SANSTHA'S RENUKA SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, KALLAMB, TALUKA: KALLAMB, DISTRICT: OSMANABAD	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
48	MSB250440	SKILL ABACUS CREATIVE PRIVATE LIMITED'S SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, BULDHANA, TALUKA: BULDHANA, DISTRICT: BULDHANA	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
49	MSB250487	RAJE SAMBHAI VYAYAM SHALA BAHUDESHIY SANSTHA'S MOTHER TERESA SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, SATGAON BHUSARI, TALUKA: CHIKHALI, DISTRICT: BULDHANA	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
50	MSB250488	SHREE SWAMI SAMARTH BAHUDESHIY SANSTHA'S RAJMATA SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, SINDKHED RAJA, TALUKA: SINDKHED RAJA, DISTRICT: BULDHANA	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
51	MSB260495	SANT GADGEBABA BAHUDESHIY SANSTHA'S PARAS SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, AKOLA, TALUKA: AKOLA, DISTRICT: AKOLA	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
52	MSB280724	SWARGIYA MADHUKARRAO PATIL BAHUDESHIY AND SHIKSHAN SANSTHA'S ARTIZAN SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, MORSHI, TALUKA: MORSHI, DISTRICT: AMRAVATI	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
53	MSB311077	AYUSHMAN MULTISPECIALTY HOSPITAL AND RESEARCH CENTER'S AYUSHMAN SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, RANALA, TALUKA: KAMPTEE, DISTRICT: NAGPUR	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
54	MSB320057	SHRIHARI BAHUDESHIY SHIKSHAN SANSTHA'S BHANDARA SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, BHANDARA, TALUKA: BHANDARA, DISTRICT: BHANDARA	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR

S.N.	Institute Code	Name of Institute	Course Code	Course
55	MSB320294	SHRIHARI BAHUUDESHIY SHIKSHAN SANSTHA'S ANURADHA SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, TUMSAR, TALUKA: TUMSAR, DISTRICT: BHANDARA	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
56	MSB330317	SHRI. CHHATRAPATI SHIVAJI MAHARAJ BAHUUDESHIY SAMAJIK SANSTHA'S SHRI. CHHATRAPATI SHIVAJI MAHARAJ SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, RISAMA, TALUKA: AMGAON, DISTRICT: GONDIA	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
57	MSB340384	SHRI SHRISANSKRUTI BAHUUDESHIY'S MULTISKILL TECHNICAL AND SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, SUMTHANA, TALUKA: BHADRAWATI, DISTRICT: CHANDRAPUR	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
58	MSB350128	SHRIHARI BAHUUDESHIY SHIKSHAN SANSTHA'S GADCHIROLI SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, GADCHIROLI, TALUKA: GADCHIROLI, DISTRICT: GADCHIROLI	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR
59	MSB360046	SATHIYA EDUCATION SOCIETY'S K. M. SKILL DEVELOPMENT INSTITUTE, DAHANU (WEST), TALUKA: DAHANU, DISTRICT: PALGHAR	201238	CERTIFICATE COURSE IN HEALTH SANITARY INSPECTOR

आपला विश्वासू

(कैलास स. रावते)

सचिव,

महाराष्ट्र राज्य कौशल्य व्यवसाय शिक्षण व
प्रशिक्षण मंडळ, मुंबई ४०० ०८९.

All India Institute of Local Self Government

25

Head Office :

M.N. Roy Human Development Campus
 Plot No. 6, F-Block, Opp. Government Colony,
 Bldg No. 326, T.P.S. Road No. 12,
 Bandra (East), Mumbai - 400051.
 Phone : +91-22-26571713/14/15 / 26570924
 Fax : 91-22-26572115

Regional Office, Nashik :

All India Institute of Local Self Government,
 1st Floor, Indira Gandhi Vyapari Sankul, Palika Bazar
 Near Mahatma Nagar Water Tank, Mahatma Nagar,
 Nashik - 422 007, Maharashtra
 Phone : 0253 - 2351071/2351072
 Email : nashik@aiilsg.org

R. S. Chavan
 President

Dr. Jairaj Phatak, I.A.S. (Retd.)
 Director General

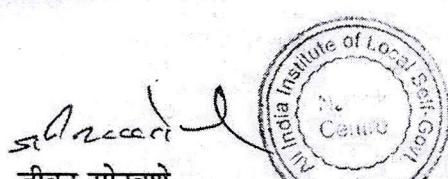
Jeewan Sonwane
 Regional Director

AIILSG/Admin/Nsk/ 231 /2023

दिनांक - 24/04/2023

प्रमाणपत्र

अखिल भारतीय स्थानिक स्वराज्य संस्था (All India Institute of local self government) ही 96 वर्ष जुनी संस्था आहे. संस्थे मार्फत चालवला जाणारा स्वच्छता निरीक्षक (Sanitary Inspector) कोर्स हा केंद्र व राज्य शासन मान्य आहे. असे प्रमाणित करण्यात येत आहे.

जीवन सोनवणे,
 विभागीय संचालक,
 अखिल भारतीय स्थानिक स्वराज्य संस्था,
 नाशिक केंद्र.

Copy
Dated - 29/11/1958

No. F. 12-6/58-15(XII)
Government of India
Ministry of Health. D/fo/1/SI/Recd/001

(2)

New Delhi, the 19th Nov 1958 ✓

From

Shri A. P. Rathur,
Under Secretary to the Govt. of India.

To

All State Governments and Union Territories.

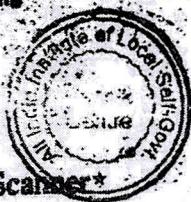
Subject: Sanitary Inspectors' Training Classes proposed
to be conducted by the All India Institute of
the Local Self Government, Bombay.

Sir,

I am pleased to say that the Central Council of
Health at its meeting held at Trivandrum in January, 1958 had
inter alia recommended, that it would be advisable to
establish an All India Institute, London. In pursuance
of this recommendation, the All India Institute of L.S.G.
Bombay has decided to conduct Sanitary Inspectors'
Training Classes in important cities throughout India
under its auspices, in accordance with the syllabus
approved by the Government of India, a copy of which is
attached. The Government of India consider that the
proposed training classes will be beneficial to the
employees of Local bodies etc. etc. I am accordingly to
suggest that the State Governments may kindly consider
the desirability of co-extending this course to the various
Local Self-Government Institutions in their jurisdictions.

2. To start with, a Training Centre for Sanitary
Inspectors' Course is being opened by the Institute from
January, 1959 at Bombay.

3. I am also informed that the State Governments may
kindly consider simultaneously requesting if and when received from
the All India Institute of L.S.G., Bombay for providing
facilities in connection with the opening of similar

- 2 -

centres in other towns, within their respective
jurisdictions.

Yours faithfully,

J. S. Mehta
UNDER SECRETARY.

No. F.13-9/46-ISM(L).

Copy forwarded for information to the Directorate
General of Health Services, New Delhi.

By order,

J. S. Mehta
UNDER SECRETARY.

No. F.13-9/46-ISM(L)

Copy forwarded for information to Shri
G.D. Barivalia, Director-General, All India Institute
of Legal Studies, 11, Elphinstone Circle, Fort, Bombay.

By order,

J. S. Mehta
UNDER SECRETARY.

Scanned by CamScanner

Sanitary Inspectors Class conducted
by the L.S.G. Institute -
Recognition of certificate.

GOVERNMENT OF MAHARASHTRA,
Urban Development and Public Health Department,
Resolution No. SIC.1064/22989.D,
Sachivalaya, Bombay, 15th June 1965.

Letter No. 4-4535-D (Nandurbar), dated the 9th December
from the Director of Public Health for the Government
of Maharashtra, Poona:

NOTIFICATION : - The certificate granted by the All India
Institute of Local Self Government is recognised by the Government
of Maharashtra for appointment as Sanitary Inspectors in
the State Sector, the local sector (viz. Zilla Parishad and
Municipalities till the revised syllabus as recommended
by the Government of India is adopted by the Institute, that is
to say, July 1966.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

Nasir

(Smt. R. Patil)
Under Secretary to the Government of Maharashtra,
Urban Development and Public Health Department.

The Director of Public Health for the Government of Maharashtra,
Poona,
Deputy Director of Public Health Services,

All Commissioners of Divisions,

The Accountant General Maharashtra State, Bombay,

The Senior Deputy Accountant General Maharashtra State, Nagpur,

The Rural Development Department, (Branch V)

The General Administration Department (J Branch)

The Director All India Institute of Local Self Government,
Bombay (By letter).

1.15.6

... is genuine : VJ

GOVERNMENT OF MAHARASHTRA
Urban Development, Public Health and Housing Department

Circular No. SIC-1065/68321-D
Sachivalaya, Bombay, 2nd January 1967. SIC(a)

READ : Letter No. 3C2-1022-B(SIC-REF) of 1963, dated the 25th April, 1966 from the Director of Public Health, Poona.

CIRCULAR: For the training of Sanitary Inspectors, the revised course of one year's duration prescribed by the Government of India has already been started at the Public Health Institute, Nagpur, from November, 1963 so as to bring it on par with the syllabus prescribed by the Government of India. Government has also recognised the certificate granted by the All India Institute of Local Self-Government, Bombay for appointment as Sanitary Inspectors in State Sector, Local Sector (viz. Zilla Parishads and Municipalities) till the revised syllabus as recommended by the Government of India is adopted by the Institute that till July 1966.

2. The Executive Officers of Zilla Parishads, Commissioners of Municipal Corporations and Secretaries of all the Municipalities in the State are advised that at the time of employment of Sanitary Inspectors, preference should be given to candidates who have passed one year course of Sanitary Inspectors Training instead of the 6 months course and that, where it is necessary to employ candidates with 6 months course only, they should be informed in writing in their appointment orders that they will have to undergo, at a later date and at their own cost, a further training of the of 3months, refresher course and one month of orientation training at the Public Health Institute, Nagpur.

3. For starting a refresher course of 3 months and orientation training of one month for the Sanitary Inspectors who are working in the State Sector as well as Local Sector (Zilla Parishads & Municipalities) who have had only six months training as per the old syllabus, necessary orders have been issued in Government Resolution Urban Development, Public Health and Housing Department No. SIC-1065/683285, dated the 30th December 1966.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra

Smt. R. PAIS
Under Secretary to Government. P.T.O.

All India Institute of Local Self-Government list
Sanitary Inspectors Diploma Course(S.I.) Course

sr. No.	place	Address	contact Number	E-mail No.
1	Ahmedabad	All India Institute of Local Self Government (AIILSG), 'Barfiwala Bhavan', Near Bhavan's college, Cama Hotel Road, Khanpur, Ahmedabad – 380 001. Gujarat	T: 8780043743 / 079 – 2560 1296 / 2560 1835 / 2560 1978	F: 079 - 2560 1835 E: ahmedabad@aiilsg.org / rdahmedabad@aiilsg.org
2	Aurangabad	All India Institute of Local Self Government (AIILSG) Kargil Smarak , N-11, Near Vivekananda Garden, T.V Centre, HUDCO, Aurangabad- 431 003, Maharashtra	T: 0240 – 2390 042 / 43 / 95459 58885	E: aurangabad@aiilsg.org / rdaurangabad@aiilsg.org
3	Bengaluru			
4	Belagavi			
5	Bhopal	All India Institute of Local Self Government (AIILSG) Sthanikraj Bhavan, 4, Shivaji Nagar, Near 6 No. Bus Stop, Bhopal- 462 016. Madhya Pradesh	T: (0755) 2762289 / 4034528 / 76488 33364	F: 0755-2552862 E: bhopal@aiilsg.org / rdbhopal@aiilsg.org
6	Bhubaneshwar	Syed Manzil, Plot No-20, First Floor, Bhoi nagar, Acharayavihar Square, Near Science Park, Bhubaneswar - 751022.	T: 0674-3588148 M: 8249977149 9861279970 E: bhubaneshwar@aiils g.org	Recruitment Mail::: project.bbsr@aiilsg.org Contact Person: Mr. Manoranjan Nayak Administrative officer Mob no- 8249977149 E-mail: manoranjannayak@aiilsg.or g
7	Indore	All India Institute of Local Self Government (AIILSG) 3rd Floor, Maharaja Complex, Near Kothari Market, M. G. Road, Indore- 452 007. Madhya Pradesh	T: 98260 78003 / 731-2540101 M: 9826078003	F: 0731-2540101 E: rdindore@aiilsg.org / indore@aiilsg.org
8	Jammu	1st.Floor, Jambu Lochan Community Hall, Old Jail Road, Ustad Mohalla, Jammu Tawi-180 001. Jammu & Kashmir	T: 0191-2520534 / 9419012567	E: jammu@aiilsg.org
9	Jodhpur	All India Institute of Local Self Government (AIILSG) Main Baldev Nagar Road, Near Akhalia Choraha, Masuriya Road, Jodhpur – 342 004. Rajasthan	T: 0291 – 2771609/ 097827 78855 / 0291 - 408 3692	E: jodhpur@aiilsg.org / rdjodhpur@aiilsg.org / arun.gaur@aiilsg.org
10	Kolhapur	Rajarampuri 1st Lane, First Floor, Bagal Market, Above Janata Bazar, Kolhapur – 416008	T: 0231-2520610 F: 0231-2522509	E: kolhapur.aiilsg@gmail.com / kolhapur@aiilsg.org

sr. No.	place	Address	contact Number	E-mail No.
11	Lucknow	All India Institute of Local Self Government (AIILSG) Sector-C/10/56/26, Vikas Nagar, Near Kishor Filling Pump, (Ring Road), Lucknow – 226 022. Uttar Pradesh	T: 0522- 4065 196/ 4309 352 / 96216 54444 F: 0522-3241702, 4065196	E: lucknow@aiilsg.org / rdlucknow@aiilsg.org
12	Mumbai	M.N.Roy Human Development Campus, Behind Teacher's Colony, Near Uttar Bharatiya Sangh College, Bandra East, Mumbai 400 051	T: 86576 22550/51/52/54	E: contact@aiilsg.org
13	Nagpur	All India Institute of Local Self Government (AIILSG) Walmiki Nagar, Behind Kumar Bakery, Gokulpeth, Nagpur - 440 010. Maharashtra	T: 89838 06477 / 295 8328 WhatsApp No: 8806336767	E: nagpur_center@aiilsg.org / rdnagpur@aiilsg.org
14	Nashik	1st Floor, Indira Gandhi Vyapari Sankul, Mahatma Nagar, Nashik – 422007	T: 0253 – 2351071/ 2351072 F: 2351071/ 2351072	E: nashik@aiilsg.org
15	Navi Mumbai	Central Library Building, 1st Floor, Near Y.M.C.A., Plot no. sector 4, Belapur, C.B.D., Navi Mumbai – 400 614	T: 8454924757 / 7208288646	E: navimumbai@aiilsg.org
16	Narela,Delhi	All India Institute of Local Self-Government Kanya Gurukul Campus, Near Nanhi Devi Gaushala, Narela-Piau Maniyari Road, Narela, Delhi – 110040	T: 011-27282823 / 9615333300 / 9813975668	E: narela@aiilsg.org Contact Person: Mr. Hitender Verma, Assistant Director (8860877694)
17	New Delhi	22.23 Institutional Area, Janakpuri, D Block, Pankha Road, New Delhi-110058	T:011-28525465 / 011-28521783 F: 011-28522117	E: delhi@aiilsg.org
18	Patan	Nr. M.N. High School, Opp. Bhagini Samaj, Rani ni Vao Road, Kansada Darwaja , Patan – 384 265 Gujarat	T: 91736 79705 / 98254 12500	E: patan@aiilsg.org / rdpatan@aiilsg.org
19	Pune	All India Institute of Local Self Government (AIILSG) Pinnac Memories, Phase - II, L Building Kothrud, Pune 411038	T: 020-25460793 / 25461624 / 2545 5099 / 2546 0793 F: 020-25455099	E: pune@aiilsg.org / rdpune@aiilsg.org
20	Rajkot	All India Institute of Local Self Government (AIILSG) Behind Mr. Kishorsinhji School No.1, Kothariya Naka Chowk, Palace Road, Rajkot - 360 001. Gujarat	T: 0281-2229604 / 2229 607 / 77779 49723	E: rajkot@aiilsg.org / rdrajkot@aiilsg.org
21	Raipur	1st Floor, Adarsh Tower, Beside Libas Tailor, Near Tatyapara Chowk, Raipur (C.G.)-492001.	T: 0771-4915511	E: raipur@aiilsg.org

sr. No.	place	Address	contact Number	E-mail No.
22	Ranchi	All India Institute of Local Self Government (AIILSG) 3rd Floor, Lucas Bldg., Near Arya Hotel & Lalpur Chowk, Kokar Road, Ranchi – 834 001. Jharkhand	Contact Person: Ravi Kumar- 9386015506 Deputy Director, Ranchi Shiv Kumar Arora Regional Director Tel: 0651- 3511951 / 98113 25401 Mobile: 9122878107,	E: ranchi@aiilsg.org
23	Solapur	First Floor, Late Wankappa T.Channapattan, S.M.C.Shopping Complex, Near Sakhar Peth Police Station, Sakhar Peth, Solapur- 413005.	T: 0217-2320945 F: 0217-2320947	E: solapur@aiilsg.org Contact Person: Shri Mandar Antrolikar (Assistant Director)
24	Shrinagar	All India Institute of Local Self Government (AIILSG) 3rd Floor, Block A, Municipal Building, Municipal Chowk, Karan Nagar, Srinagar, Jammu & Kashmir 190010	Contact Person: Ms. Bano Tasbiha Bilal (Center Coordinator) T: 78897 89522	E: aiilsgsrinagar@gmail.com
25	Surat	Plot- 2/B, 1st Floor, Narandas Rajaram Compound, Opp. Resham Bhavan, Laal Darwaja, SURAT- 395003, Gujarat.	T: 0261 - 222 1200 M: +91 9978678919	E: surat@aiilsg.org, rdsurat@aiilsg.org
26	Tirupati	All India Institute of Local Self Government (AIILSG) 19-12-1/3, Plot No.3, Above Sapthagiri Grameena Bank, Kesavayana Gunta, Opposite Babu Jagjivanram Park Tirupati – 517 502, Andhra Pradesh	T: 93912 19991	E: tirupati@aiilsg.org / chalapath.raj@aiilsg.org Contact Person: V.Chalapathi Raj
27	Vadodara	Nehru Bhavan, Raj Mahal Road, Opp. Kirti Stambh, Vadodara – 390001	T: 0265-2433252, 0265 - 2431608	E: cedmaiilsg@hotmail.com / vadodara@aiilsg.org
28	visakhapatnam(Vizag)			
29	Vyara	2nd Floor Surabhi Tower, Nr. Vaibhav Cinema Bus Stand, Vyara, Dist. – Tapi – 394650	T: (02626) 220557 M: +91 9978678918	E: vyara@aiilsg.org Contact Person: Ms. Mamta Chaudhary (Course Coordinator)

sr. No.	place	Address	contact Number	E-mail No.
30	Bikaner	All India Institute of Local Self Government Adjoined Shri Mahila Mandal Sr. Sec. School, Back Side of Fort Junagarh Bikaner Pin - 334001	Contact Person: Mr Kishor Paliwal T: 89478 80088	E: bikaner@aiilsg.org